

Impuls a la bioeconomia

Aquest prototip proposa estimular la bioeconomia, la part inicial de la cadena de valor dels serveis ecosistèmics on s'hi concerten les activitats productives, per obrir noves oportunitats per a l'economia local i ajudar a protegir llocs de treball, generar inversió i promoure cadenes innovadores de subministrament de matèries primeres i energia. La bioeconomia té el potencial de crear valor afegit al territori, fet que és fonamental per evitar-ne el despoblament i influeix en la transformació social vers un model de consum i producció conscient i responsable.

L'ús intensiu i poc responsable del territori ha generat en els darrers 50 anys un gran impacte sobre els ecosistemes que afecta al seu estat i la seva contribució de béns materials per la societat.

En aquest sentit, prenen importància els canvis de models productius que tenen com a objectiu obtenir rendibilitat del territori sense comprometre'n el seu estat, com poden ser l'agricultura ecològica o la bioeconomia (aquest darrer basat en la producció de recursos biològics renovables i la conversió d'aquests en productes amb valor afegit, com bioproductes, bioenergia i serveis).

Actualment, la tendència a la província de Barcelona observada en els darrers anys, apunta cap a un model de producció més responsable, que impliqui un menor impacte sobre el medi, com és el cas de la producció ecològica tant agrícola com ramadera. Així mateix, Catalunya compta amb la seva pròpia Estratègia per a la Bioeconomia (2021-2030), que inclou diverses fites ambicioses a assolir en l'àmbit de la bioeconomia, com que s'incrementi el seu pes dins del VAB, que el nombre d'empreses que s'hi dediquen creixi en un 10% o que s'incrementi un 30% l'aprofitament dels recursos naturals.

Així, la dinamització econòmica de la part inicial de la cadena de valor de l'àmbit de desenvolupament dels serveis ecosistèmics on s'hi concerten les activitats productives ofereix una molt bona oportunitat per al desenvolupament econòmic local en aquells municipis o regions millor posicionats en relació a la bioeconomia, com són els rurals o aquells amb suficient superfície disponible per a aquesta pràctica.

En aquest context els serveis municipals, però també els consells comarcals, les mancomunitats o les associacions de municipis, tenen una finestra d'oportunitat per donar suport a l'activitat econòmica del seu territori a través del suport a la bioeconomia. Aquest prototip proposa estimular la bioeconomia per obrir noves oportunitats per a l'economia i ajudar a protegir llocs de treball, generar inversió i promoure cadenes innovadores de subministrament de matèries primeres i energia. Al mateix temps, la bioeconomia té el potencial de crear valor afegit al territori, fet que és fonamental per evitar-ne el despoblament i influeix en la transformació social vers un model de consum i producció conscient i responsable.

Per fer-ho, les estructures locals poden iniciar la seva intervenció mitjançant **actuacions bàsiques de generació d'informació i avaluació de potencial del territori**. Es proposa com a punt de partida **identificar activitats productives del territori existents i noves basades en la bioeconomia** a través de la identificació de necessitats o punts de demanda de materials primaris en els processos de producció de les activitats, tant locals com tendències d'un àmbit territorial més ampli, la identificació de les potencials activitats relacionades amb la bioeconomia, segons la disponibilitat de recursos naturals i la capacitat productiva del territori i la identificació de noves cadenes de valor de la bioeconomia. Malgrat actualment a nivell català la indústria de l'alimentació i la beguda (53%), l'agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca(19%) i la indústria del paper (12%) concerten gairebé el 85% del VAB de la bioeconomia, hi ha altres activitats productives com la bioquímica i biofarmacèutica, la indústria de la fusta i el suro, els residus biodegradables, la indústria tèxtil de fibres natural i cuir o la biomassa per energia que, depenent de les característiques del territori, també poden tenir un pes important actual o potencial futur. **La contribució inicial bàsica de l'administració pel desenvolupament econòmic local de l'economia és generar una avaluació consistent del potencial actual i particular del territori**. També es

proposa que formi part de la contribució inicial bàsica el **repensar i innovar les activitats productives existents dins del marc de la bioeconomia estudiant l'adaptació i transició d'aquestes activitats productives actuals del territori cap a la bioeconomia.**

En una fase posterior i en base a l'avaluació del potencial i necessitats de la bioeconomia del territori **es proposa que les estructures locals de promoció econòmica intervinguin d'una forma més directe sobre el teixit empresarial relacionat** en base a dues tasques. En primer lloc, via **assessorament a empreses i petits productors sobre vies d'increment de la rendibilitat de les matèries primeres produïdes** (biomassa, aliments, fibres, teixits...) a través, entre d'altres, de la vinculació amb organitzacions sectorials o associacions d'empreses que agrupin sinergies de les que es poden beneficiar o de la identificació de necessitats de digitalització i tecnificació que habilitin la reducció de costos associats a la seva activitat. En segon lloc es proposa la intervenció a través del **suport a la creació i el creixement d'empreses i oficis basats en la bioeconomia** pels quals s'hagi identificat en les activitats bàsiques descrites inicialment, un potencial actualment poc explotat. Aquesta fase posterior d'intervenció a la vegada que pot requerir serveis especialitzats d'alt valor afegit (expertesa en biotecnologia i digitalització) i amb formació professional concreta (tècnics del sector agroforestal, enginyers agrònoms, tècnics en anàlisi del cicle de vida i certificacions sostenibles) que no estiguin disponibles com a recurs dins del personal propi de l'Àrea de Desenvolupament Local de l'administració i per tant s'hagin d'incorporar expressament o bé s'hagin de contractar de forma externa en funció de l'abast temporal i estratègia d'actuació definida pel desenvolupament del prototip.

Es considera que el grau d'influència en el mercat de treball d'aquest prototip de promoció econòmica és elevat. Per tal d'explotar aquesta característica es proposa que les estructures local de promoció econòmica **intervinguin d'una forma indirecta** sobre la bioeconomia alineant la promoció de l'ocupació local cap aquestes activitats i adequant l'oferta formativa a les demandes identificades al mercat laboral concret de les empreses involucrades. Això últim es proposa executar a través de la identificació d'aspectes rellevants i innovadors relatius a la bioeconomia (materials potencialment valoritzables, matèries primeres com a substitutes d'altres materials no renovables...) per al desenvolupament del sector.

Ahora, els serveis locals municipals, consells comarcals, mancomunitats o associacions de municipis que es proposin desenvolupar aquest prototip de promoció econòmica es proposa que incloguin **activitats complementaries de promoció indirecta** de la bioeconomia com son:

- Estimular la demanda dels productes derivats de la bioeconomia del territori via l'establiment d'incentius econòmics propis per a la iniciativa privada com ara bonificacions fiscals per a l'ús de materials naturals i renovables en els processos de producció o des de l'administració a través de la compra pública innovadora o la compra pública verda.
- Promoure un entorn físic favorable alineant la planificació dels usos del sòl per tal d'acollir activitats relacionades amb la bioeconomia (producció de biomassa, producció agroforestal, cultiu d'aliments, cultiu de teixits...) que reconegui el potencial d'incidència directe (p.e. preservació del mosaic agroforestal) o indirecte (p.e. captura de GEH) sobre el medi ambient
- Promoure un entorn cultural favorable a través de la informació i sensibilització de la població envers els beneficis socials, econòmics i ambientals de la bioeconomia. Es pot canalitzar a través de la organització d'esdeveniments participatius de compartició de coneixement entre universitats, centres de recerca, productors locals, empreses i indústries o la difusió de bones pràctiques i casos d'èxit.

Per aquestes activitats indirectes complementàriament als recursos humans especialitzats mencionats anteriorment caldria comptar amb perfils tècnics d'àrees implicades com ara Comerç, Medi ambient, Hisenda o Agenda 2030.

Aquest prototip de promoció econòmica està especialment indicat pels territoris que disposin d'una elevada superfície agroforestal potencialment valoritzable econòmicament, concertin activitats productives que emprin matèries primeres de forma intensiva en les seves operacions o bé acullin una població activa dedicada al sector primari.